

Gemeenteraad van Wageningen
Postbus 1
6700 AA WAGENINGEN

Wageningen	14 januari 2019
ons kenmerk	BDV/19.0100228
ons nr. ink. brief	BDV/nvt
onderwerp	Stand van zaken experiment gesloten coffeeshopketen (wietteelt)
bijlagen	Inbreng Breda
behandeld door	[REDACTED]
telefoon	0317-[REDACTED]
verzendsdatum	20 februari 2019

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wil ik u graag informeren over de stand van zaken inzake het experiment gesloten coffeeshopketen (wietteelt experiment tbv recreatief gebruik).

Historische context

Zoals u weet is de gemeente Wageningen samen met andere gemeenten al langere tijd van mening dat het landelijk gedoogbeleid inzake de coffeeshops en dan met name als het gaat over de zogeheten achterdeur problematiek niet meer voldoet. Zo heeft onze gemeente in maart 2014, mede op uw initiatief, het zogeheten Joint Regulation Manifest ondertekend. Een belangrijk uitgangspunt was toen het legaliseren van coffeeshops door het reguleren van de cannabisteelt.

Eind oktober 2017 werd er in het regeerakkoord door het nieuwe kabinet aangegeven dat zes tot tien middelgrote gemeenten mee konden doen aan het experiment gesloten coffeeshopketen. De doelen daarbij zijn: ervaring opdoen met een gesloten cannabisketen en onderzoek doen naar de effecten van zo'n gesloten keten. Wageningen heeft hiervoor naar aanleiding van een raadsmotie begin november 2017 belangstelling getoond bij het Rijk om in aanmerking te komen om mee te doen met het experiment.

Op 8 november 2017 was ik aanwezig bij een bijeenkomst onder leiding van de VNG waar we met de aanwezige burgemeesters hebben afgesproken dat een bestuurlijke werkgroep van de VNG bestaande uit o.a. de burgemeesters van Breda en Tilburg met de ministers in gesprek zou gaan over de voorwaarden van het experiment. Dit is ook verschillende malen gebeurd.

Op 17 januari 2019 heeft het debat over de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats gevonden. De oppositiepartijen GroenLinks en SP vrezen vanwege de beperkte en duur en omvang dat het experiment gedoemd is te mislukken. SP pleit voor aanpassingen om de proef "niet om politieke redenen" te laten mislukken. Dat deze opzet te beperkt is wordt gesteund door de commissie-Knottnerus en de Raad van State welke eerder de regering met betrekking tot dit wetsvoorstel adviseerden. Zij wijzen er onder meer op dat er meer gemeenten mee moeten doen. Ook adviseert de commissie om de mogelijkheid te bieden het experiment bij succes te verlengen, om gemeenten en

coffeeshophouders zo ver te krijgen mee te doen aan de proef. Stoppen wanneer de proef is geslaagd, vindt de commissie "onlogisch en riskant" en zorgt voor "praktische en ethische bedenkingen". Het kabinet blijft erbij dat deelname van maximaal tien gemeenten verantwoord is. Meer gemeenten bij de proef betrekken zou volgens minister Ferd Grapperhaus in strijd zijn met internationale verdragen. Ondanks voornoemde bedenkingen heeft de Tweede Kamer op 22 januari 2019 het wetsvoorstel aangenomen.

Rol gemeenteraad

Mede gezien de recente ontwikkelingen met betrekking tot de politieke en inhoudelijke context hecht ik groot belang aan de mening van de gemeenteraad inzake deze eventuele aanmelding. De grote lijn (basis) van de regelgeving hieromtrent is op 22 januari 2019 door de Tweede kamer aangenomen. Een belangrijke uitwerking daarvan in een zogeheten Algemene maatregel van bestuur (Amvb) moet nog wel (definitief) vastgesteld worden. Zoals het er nu naar uitziet worden de gemeenten na vaststelling van de voornoemde Amvb, naar verwachting binnen een aantal maanden, in de gelegenheid gesteld zich aan te melden.

Hetgeen in deze raadsinformatiebrief aan de orde komt zal al voor een groot deel als input ten behoeve uw meningsvorming in de nabije toekomst kunnen dienen. Na enkele maanden zal naar ik verwacht ten behoeve van het college en uw raad ook een betere inschatting over de in te zetten extra capaciteit en kosten daaromtrent gemaakt kunnen worden.

Inbreng en rol van de diverse partijen

Medio november 2018 is aan diverse partijen waaronder gemeenten en coffeeshops door de ministers voor Medische Zorg en van Justitie en Veiligheid gevraagd om te reageren op het belangrijkste onderdeel van de juridische basis en wel de regelgeving neergelegd in een concept Algemene Maatregel van Bestuur (Amvb). In de voornoemde Amvb werd getracht duidelijkheid over de voorschriften voor telers, de mogelijkheden voor efficiënte bedrijfsvoering van ondernemers en openbare orde en veiligheid eisen te verschaffen. Zoals bovenaan in de historische context al is aangestipt heeft ook Wageningen algemene en principiële bezwaren als het gaat over enerzijds gedogen van coffeeshops en anderzijds het illegaal moeten aanschaffen van cannabis door diezelfde coffeeshops (de achterdeur problematiek). Wageningen heeft echter nagenoeg niet te maken gehad met de specifieke en concrete problemen hieromtrent. Toch hebben wij ons wel kunnen conformeren aan een aantal kritische opmerkingen die eerder de voornoemde stuurgroep en later diverse gemeenten waaronder de gemeente Breda (zie bijlage) gemaakt hebben.

Net als burgemeester Depla van Breda, een deskundige en voorstander van het eerste uur, blijf ook ik positief over het voornemen te komen tot het experiment. Maar zoals door de voornoemde stuurgroep, adviescommissie, Raad van State en coffeeshophouders is aangegeven en ook vele andere gemeenten naar voren brengen zijn wij daarbij wel van mening dat het een kans van slagen moet hebben. De hieronder uitgelichte punten zouden op het moment onze gemeente zich mag aanmelden in een debat in de gemeenteraad een rol kunnen spelen.

- a. De voorgestelde omvang van het experiment is (te) klein in die zin dat gezien de deelname van zes a tien (middel grote) gemeenten slechts aan ongeveer 10% van de coffeeshops de mogelijkheid wordt geboden om gereguleerde wietevarieteiten aan de consument te leveren. De vraag is of vanuit bedrijfseconomisch oogpunt er voldoende markt overblijft voor de aangewezen cannabisproducenten. De overige 90% van de gedoogde coffeeshops blijft in deze opzet afhankelijk van de illegale leveranciers. De gevolgen zullen echter merkbaar zijn op de totale

cannabismarkt. Daarmee bestaat er een grote kans dat de (blijvende) illegale markt het experiment gaat beïnvloeden;

- b. Ook al is het binnen de aan te wijzen gemeenten voor alle coffeeshops verplicht om mee te doen, is draagvlak bij de coffeeshophouders van groot belang. De coffeeshophouders in Wageningen willen op zich wel meedoen maar maken zich daarbij net als in andere gemeenten ook zorgen over de prijsstelling, variëteit en kwaliteit (bijv. in vergelijking met hasjes uit het buitenland). Hierover is in het ontwerp Amvb niets geregeld en wordt dus aan de markt overgelaten. Een coffeeshophouder onderschrijft concreet de inzending richting de verantwoordelijke ministers van de landelijke coffeeshopkoepel Cannabis Connect. Naast het hierboven genoemde wordt daar ook gesteld dat de verkoop van uitsluitend voorverpakte handelsverpakkingen op problemen zal stuiten. Consumenten willen de wiet zien, voelen en ruiken. De voorgestane abrupte overgang van een illegaal aanbod naar een gereguleerd aanbod stuit ook op bezwaren omdat volgens de coffeeshop het huidige assortiment niet in een keer vervangen kan worden door een compleet nieuw aanbod;
- c. In de Amvb wordt gesteld dat de teler alle maatregelen dient te treffen die nodig zijn voor de beveiliging van de hennep, het afval en het vervoer daarvan. Er wordt verwacht dat het toezicht en de handhaving zeker in de aanvangsfase meer inzet zal vergen dit ook omdat nu niet is gekozen voor een gefaseerde invoering. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met een reactie vanuit de illegale markt, bijvoorbeeld meer drugsrunners rondom coffeeshops. Op landelijk niveau heeft de politie uitgesproken hiervoor geen extra capaciteit te kunnen inzetten. Lokaal kan dit wellicht door toezichthouders en of politie anders ingevuld worden;
- d. Tijdens contacten met de WUR kwam naar voren dat de WUR ook ervaring heeft op het terrein van onderzoek naar de teelt van cannabisplanten. Voor een onderzoek is een onderzoeksopdracht/vraag met een bijbehorend budget nodig. Een rol als teler komt voor de WUR in dit verband overigens niet in beeld. Onderzoek wordt verspreid in het land uitgevoerd in die zin ziet de WUR zelf niet direct een meerwaarde met betrekking tot het eventueel in aanmerking komen van Wageningen voor het experiment;
- e. Naar wij verwachten zal een door Wageningen geaccepteerde aanwijzing om het experiment uit te voeren een projectmatige aanpak vergen. Deze projectmatige aanpak, het bijhouden en aanleveren van gegevens voor het monitoren en evalueren, communicatie en (tijdelijke) aanpassing van het coffeeshopbeleid zal extra capaciteit bij de gemeente vergen. Ook al zal nog helder moeten worden wat hieromtrent van de gemeenten wordt gevraagd en of er extra middelen van het Rijk ter ondersteuning beschikbaar komen, is ons inziens daarmee wel al duidelijk dat er extra capaciteit ingezet zal moeten worden;

Verdere proces

Het experiment zal na inwerkingtreding van de 'experimenteerwet' en de Amvb uit 3 fasen bestaan:

1. De voorbereidingsfase: nadat gemeenten zich hebben kunnen aanmelden op een nader te bepalen moment in naar verwachting de eerste helft 2019 worden daarna de teler(s) en gemeenten aangewezen. De verwachting is dat deze voorbereidingsfase ten minste één jaar duurt;
2. De experimenteerfase: zodra de voorbereidingen gereed zijn kan het experiment beginnen. Tijdens deze fase mag in het kader van het experiment hennep worden geproduceerd, geleverd aan coffeeshops die zijn gevestigd in de deelnemende gemeenten en aldaar worden verkocht. In de concept wettekst is een termijn van 4 jaar voor de experimenteerfase voorzien;

ons kenmerk BDV/19.0100228
blad 4/4

3. De afbouwfase: De situatie wordt hersteld zoals deze bestond vóór het experiment. Hiervoor wordt een termijn van 6 maanden voorzien.

Samengevat

Uit het bovenstaande kunt u opmaken dat het kabinet en de Tweede Kamer diverse zienswijzen over ophanden zijnde kaderstellende wetgeving niet hebben overgenomen. De uitwerking daarvan in de vorm van een Amvb moet nog wel definitief vastgesteld worden. Bedenkingen tegen deze ontwerp-Amvb afkomstig van diverse instanties, gemeenten en coffeeshophouders heb ik onderschreven. Ondanks dit alles blijf ik positief over het idee van het experiment. Het daadwerkelijk al dan niet aanmelden van onze gemeente zal aan uw raad voorgelegd worden. De extra door onze gemeente in te zetten capaciteit zal op dat moment ook zonedig in beeld gebracht worden.

Hoogachtend,
De burgemeester van Wageningen,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'G' followed by a long horizontal stroke that ends in a small arrowhead.

G.J.M. van Rumund